

GEMEENTE BOEKEL

Schriftelijke vraag van de fractie Gemeenschapsbelang Venhorst- Boekel, binnengekomen 30 mei 2023

(ex artikel 38 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Boekel)

Onderwerp:

De fractie Gemeenschapsbelang Venhorst- Boekel stelt hierbij schriftelijke vragen aangaande evaluatie en actualisatie gemeentelijk geurbeleid.

Toelichting:

Onlangs zijn geïnteresseerden geïnformeerd over de evaluatie en actualisatie gemeentelijk geurbeleid. Het herijken van het gemeentelijk geurbeleid is relevant gezien de ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, ontwikkelingen binnen de agrarische sector, inzichten n.a.v. de Wet geurhinder en veehouderij en relatie volksgezondheid. Daarnaast heeft de rechtbank op 14 september **2022 bepaald dat de Staat onrechtmatig handelt doordat de bescherming tegen geurhinder die de Wet geurhinder en veehouderij biedt tekortschiet, en geen redelijke of passende maatregelen zijn genomen.** Bron: De rechtbank neemt hierbij als uitgangspunt (r.o. 4.16) de milieukwaliteitscriteria die het RIVM in zijn rapportages voor geurhinder hanteert (bijlage 6 en 7 bij de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij). Op basis van deze criteria kwalificeert een geurbelasting vanaf 19,4 OU/m³ tot 25,3 OU/m³ als 'zeer slecht' en hoger dan 25,3 OU/m³ als 'extreem slecht'. Een geurnorm van 19,4 OU/m³ – die maar liefst ongeveer viermaal de (maximale) geurnorm in industriegebieden bedraagt – is volgens de rechtbank de grenswaarde om te bepalen of er sprake is van een acceptabel hinderniveau. De rechtbank concludeert dat het wettelijke systeem kennelijk niet de nodige bescherming biedt bij cumulatieve geurbelasting hoger dan 19,4 OU/m³ die op grond van de wet mag worden verwacht. De rechtbank stelt voorop (r.o. 4.3) dat artikel 8 EVRM niet alleen voor milieuoverlast die door een Staat zelf wordt veroorzaakt, maar ook voor de overlast die het gevolg is van een tekortkoming van een Staat de private bedrijfsactiviteiten die de overlast voortbrengen adequaat te reguleren. Dit volgt uit de positieve verplichting die ingevolge dit artikel op de Staat rust om redelijke en passende maatregelen ter bescherming van individuen tegen milieuoverlast die het welzijn van personen kan aantasten. De rechtbank concludeert (r.o. 4.23) dat de Staat ten aanzien van deze omwonenden in strijd met artikel 8 EVRM en daarmee onrechtmatig heeft gehandeld. De procedure wordt verwezen naar de schadestaatprocedure voor het bepalen van de hoogte van de schadevergoeding. In deze zaak is de Staat aansprakelijk gesteld en ontvangen omwonenden een schadevergoeding¹.

Bronnen:

<https://www.max5odeur.nl/staat-gedaagd/inbrenge-omwonenden-discussie-geurproblematiek-op-het-ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/>
<https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/geurhinder-en-veehouderij-een-update/>

Naar aanleiding van bovenstaande procedure en rechtelijke uitspraak heeft Gemeenschapsbelang Venhorst- Boekel de volgende vragen in relatie tot de actualisatie gemeentelijk geurbeleid:

¹ De hoogte van de schadevergoeding is nog niet vastgesteld. Het feit dat men schadevergoeding ontvangt staat vast.

GEMEENTE BOEKEL

Vragen van de fractie: zwart lettertype.

Antwoorden van het college: rood lettertype

A: Geurgebiedsvisie de Elzen

De gemeente Boekel heeft in haar geurgebiedsvisie voor plangebied de Elzen de achtergrondbelasting op 20,0 OU/m³ vastgesteld. Dit is gebaseerd op de Verordening Ruimte van de Provincie.

1. Is de geurgebiedsvisie de Elzen inmiddels onherroepelijk verklaard?
 - a. Zo nee; wanneer volgt hierover een uitspraak?
 - b. Hoeveel beroepszaken lopen nog?

De geurgebiedsvisie is enkel een ondersteunend document en wordt niet juridisch vastgesteld. Het bestemmingsplan (veegplan 6) waarin de achtergrondgeurnorm van 20 is opgenomen is deels in werking. Er is hoger beroep tegen ingesteld en we zijn al meerdere jaren in afwachting van de zitting bij de Raad van State.

2. Gaat de provincie op basis van de in de inleiding beschreven rechtelijke uitspraak haar Verordening aanpassen?
 - a. Zo ja; wat betekent dit voor de geurgebiedsvisie de Elzen?

Dat verwachten wij niet.

- b. Zo nee; waarom niet?

De gerechtelijke uitspraak waar u naar verwijst gaat over de voorgrondnorm. Niet over de achtergrondgeurnorm. Zie ook de door uzelf aangedragen tekst:

<https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/geurhinder-en-veehouderij-een-update/>

3. Mag de gemeente Boekel afwijken van de Provinciale Verordening en haar eigen achtergrondbelasting bepalen?

Ja dat mag.

In de geurgebiedsvisie is een voorstel opgenomen voor de toetswaarden met betrekking tot de achtergrondbelasting van geur (de cumulatieve geurhinder van alle veehouderijen samen). De toetswaarden zijn van belang in het kader van ruimtelijke procedures, zoals bestemmingsplannen en soortgelijke plannen voor nieuwe woningen en andere voor geurhinder gevoelige functies. En voor procedures onder de Omgevingswet, waarin een toets op de cumulatieve geurbelasting aan de orde is. Hiermee wordt aangegeven wat gemeente Boekel als acceptabel aanmerkt betreffende het niveau van geurhinder, geur uit stallen van alle veehouderijen samen.

Het college stelt voor om middels de beleidsregel Ruimtelijke ontwikkeling en geurhinder dit vast te leggen

B: Juridische consequenties en aansprakelijkheid gemeente Boekel

1. Kan de gemeente Boekel als gevolg van deze rechtelijke uitspraak op dit moment door omwonenden aansprakelijk worden gesteld bij het afgeven van vergunningen waarbij de achtergrondbelasting hoger is dan 19,4 OU/m³?

Ten eerste betreft het de voorgrondbelasting.

- a. Zo ja; hoe gaat de gemeente Boekel deze aansprakelijkheid voorkomen?

Gemeente Boekel werkt al op verschillende terreinen (strenge geurverordening – gebiedsgerichte aanpak – beleidsregel met achtergrond geurnormen) aan het voorkomen van geuroverlast vanuit veehouderijen. De kans is dan ook klein dat gemeente Boekel hiervoor aansprakelijk wordt gesteld.

- b. Zo nee; graag toelichten waarom de Staat wel aansprakelijk kan worden gesteld en de gemeente Boekel niet?

Omdat de Staat de hoge geurbelasting mogelijk maakt in de geurwetgeving handelt de Staat onrechtmatig. Het wettelijk systeem beschermt mensen niet voldoende tegen geuroverlast, al volgens de uitspraak van de Rechtbank

Deze uitspraak raakt ook lagere overheden waaronder gemeenten. Gemeenten kunnen afwijken van de wettelijke normen (doet gemeente Boekel) en afstanden (doet gemeente Boekel niet) en eigen geurbeleid vaststellen (doet gemeente Boekel) en gebruik maken van wet- en regelgeving, zoals de Crisis- en Herstelwet 21ste tranche, om overbelaste situaties aan te pakken (middels de voorgestelde Beleidsregel wordt daar nu de eerste stap voor gezet door. Betreft een projectmatige aanpak die niet in deze procedure van actualiseren van het geurbeleid is betrokken). Voor uitgebreidere uitleg; zie "2.7 Uitspraak civiele rechter over de Wgv (2022), pagina 30 van de concept geurgebiedsvisie.

GEMEENTE BOEKEL

2. Kan de gemeente Boekel als gevolg van de rechtelijke uitspraak door omwonenden aansprakelijk worden gesteld indien zij in haar gemeentelijk beleid een hogere norm dan 19,4 OU/m³ vaststelt en op basis van dit toetsingskader vergunningen verleend?
 - a. Zo ja, hoe kan dit worden voorkomen?

Dit is niet aan de orde.

- b. Zo nee, waarom niet?

Boekel heeft al een geurverordening uit 2012 met daarin de maximale norm van 10. In de Wet geurhinder en veehouderij zijn standaard geurnormen opgenomen voor concentratiegebied – binnen de bebouwde kom van 3 (range: mag wijzigen tussen 0.1 minimaal en 14 maximaal) en buiten de bebouwde kom 14 (range: mag wijzigen tussen 3 en 35).

- c. Wie is in dit geval wel aansprakelijk?

3. Gaat het College bij actualisatie geurgebiedsvisie/ geurverordening mee met voorliggende rechterlijke uitspraak van max. 19,4 OU/m³?
 - a. Zo nee, waarom niet?

Ja. Daarmee is niet gesteld dat er nergens in de gemeente meer een overschrijding aanwezig is van de op te leggen geurnormen. Bestaande situatie die niet wijzigen/ontwikkelen, daar wijzigen ook de huidige geuremissies niet .

C: N.a.v. algemene informatiebijeenkomst 17 april Doorkijk nieuwe wet- en regelgeving
(slide 12 t/m 14)

1. In het omgevingsplan moeten bebouwingscontouren geur worden vastgesteld. In slide 14 wordt dit gerelateerd aan de begrenzing van de bebouwde kom. Vraag: overweegt het College om buurtschappen op te nemen als bebouwingscontour?
 - a. Zo nee; waarom niet?

Nee. Er wordt gekeken naar de typering van de gebieden. Bijvoorbeeld Bovenstehuis is een gebied dat te typeren is als woonwerklandschap en niet als woonkern. In de geurverordening worden voor verschillende gebiedstyperingen ook verschillende voorgrond en achtergrond geurnormen opgenomen.

2. Extra bevoegdheden Crisis – en Herstelwet;
Op basis van de informatie op de informatiebijeenkomst blijkt dat de gemeente de bevoegdheid heeft om vanaf 23 april 2021 af te wijken van de 50% regeling. Eerder heeft de raad gevraagd zodra dit mogelijk is, hier naar te handelen. Vraag: waarom is tot op heden geen gebruik gemaakt van deze bevoegdheid?

Middels de voorgestelde beleidsregel Ruimtelijke ontwikkeling en geurhinder geeft gemeente Boekel nu te kennen daar in de toekomst mogelijk gebruik van te willen maken. Dit betreft de eerste noodzakelijke stap. Zoals beschreven in de geurgebiedsvisie en ook blijkt uit de Beleidsregel kan deze bevoegdheid alleen onder bepaalde voorwaarde worden ingezet. Het is zetten van deze bevoegdheid is dan ook een project op zich.

Op slide 14 wordt verwezen naar een aanpassing landelijke geurnormen en regels (brief aangekondigd voor voorjaar 2023). Vraag: is deze brief inmiddels ontvangen en kan deze met de raad worden gedeeld?

Nee deze brief is nog niet ontvangen.

D: Herijken gemeentelijk geurbeleid in relatie tot volksgezondheid

1. Is de GGD betrokken bij de actualisatie gemeentelijk geurbeleid?

De GGD advies normen zijn betrokken in de afweging voor om te komen tot de voorgestelde geurnormen. Bekeken is wat de gevolgen zijn van het hanteren van de GGD advies normen. Kort gezegd zouden hiermee alle veehouderijen 'op slot' komen en zou er ook geen uitbreiding meer van woningbouw kunnen plaatsvinden in gemeente Boekel (enkel nog inbreiding).

- a. Zo ja; welke rol heeft ze?

Het projectteam heeft de GGD benaderd en gevraagd of zij hun blik willen geven op de concept verordening en de bijbehorende beleidsregel en dit ook mee wil verwoorden tijdens de themabijeenkomst voor de raad op 31 mei j.l. Het advies van de GGD is algemeen bekend middels de GGD advieswaarden. De GGD is niet met een goedkeuring of afkeuring van de voorgestelde normen gekomen. Zij vinden dat dit een gemeentelijke bevoegdheid betreft. Samenvattend kan gezegd worden dat de GGD graag de gemeente Boekel mee wil geven dat geurhinder een gezondheidseffect heeft. Dat dit niet uit het oog verloren raakt.

- b. Zo nee; waarom niet?

2. Op de Elzen is een geur-belevingsonderzoek uitgevoerd door het BOLK- instituut

GEMEENTE BOEKEL

- a. Graag ontvangen wij de bevindingen en aanbevelingen.

Het uitgevoerde onderzoek betrof een pilotonderzoek. Het geurbelevingsonderzoek is afgerond en beëindigd. Uit de aanbevelingen kwam met name naar voren dat het goed inzetbaar is in verschillende situaties waarbij hinder wordt beleefd. Het blijkt de dialoog te kunnen openen. Gehinderde en hinderveroorzaker voelen zich gehoord. De opzet van het onderzoek en de app is goed inzetbaar bij verschillende soorten van hinder zoals geluid, geur en industrielawaai.

- b. Worden deze bevindingen en aanbevelingen betrokken bij de actualisatie en herijking gemeentelijk geurbeleid?

Met de aanbevelingen uit het onderzoek zullen we zoveel als mogelijk rekening houden bij het opstellen van de visie, verordening en beleidsregel.